

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Dionysii Carthusiani, luculenta iuxta ac compendiaria in Acta apostolorum exegesis siue commentaria

Dionysius <Cartusianus>

Coloniæ, 1532

VD16 D 1926

Apocalypsis Ioannis Apostoli continet Capita .XXII. Et agitur in ea de reuelationibus Ioannis factis per angelum, in Pathmos insula: de tribulationibus quas Ecclesia Christi tu[n]c patiebatur, & in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38702

EPITO. EX APOCALY.

¶ Apocalypsis Ioannis Apostoli continet Capita .XXII. Et agitur in ea de reuelationibus Ioanni factis per angelum, in Pathmos insula: de tribulationibus quas Ecclesia Christi tūc patiebatur, & in futurum passura erit, et præsertim tempore Antichristi: Et de supplicijs damnatorū, ac præmijs electorū.

¶ Cap. I.

Gratia vobis & pax ab eo qui est & qui gerat & qui venturus est, & a Iesu Christo qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum & princeps regum terrarum. Qui dilexit nos & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Et fecit nos regnum & sacerdotes deo & patri suo. Ipsi gloria & imperium in secula seculorum, Amen. Ecce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt. Ego sum Alpha & Omega, principium & finis dicit dominus qui est & qui venturus est omnipotens. De ore eius gladius ex utraque parte acutus exibat, & facies eius sicut sol lucet in virtute sua, & ait. Ego sum primus & nouissimus, & viuus & fui mortuus, & ecce sum viuens in secula seculorum, & habeo claues mortis & inferni.

Cap. 2.

Habeo aduersus te pauca, quia charitatem tuam primam reliquisti. Memor esto itaque vñ excideris, & penitentiam age, alioquin venio tibi cito, &c. Qui habet autem, audiat quid spiritus dicat ecclesijs. Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiso dei mei.

¶ Hæc dicit primus & nouissimus, qui fuit mortuus & viuit. Esto fidelis vsq; ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. Qui vicerit, non lædetur a morte secunda. Hæc dicit qui habet rumpicam ex utraque parte acutam

D. DIONYS. A RICK. CART;
Vincenti dabo manna absconditum, & dabo ei calculum candidum, & in calculo nomen nouum scriptum; quod nemo scit nisi qui accipit. Hæc dicit filius dei, qui habet oculos tanquam flammam ignis: Ego sum scrutans renes & corda, & dabo unicuique secundum opera sua. Id quod habetis tenete donec veniam.

¶ Cap. 3.

Qui vicerit dabo illi stellam matutinam. Nomen habes quod uiuis, sed mortuus es. Non enim inuenio opera tua plena coram deo meo. In mente habe qualiter acciperis & audieris, & poenitentiam age, & esto vigilans. Si non vigilaueris, ventam ad te tanquam fur, & nescies qua hora veniam ad te. Qui non inquinauerunt vestimenta sua, ambulabunt mecum in albis, quia digni sunt. Qui vicerit, vestietur vestimentis albis, & confitebor nomen eius coram patre meo. Hæc dicit sanctus & verus, qui habet cladem David, qui claudit, & nemo aperit, aperit & nemo claudit. Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam. Qui vicerit, faciam illum columnam in templo dei mei, & scribam super eum nomen dei mei, & nomen ciuitatis nouæ Hierusalem. Hæc dicit testis fidelis, & verus qui est principium creature dei. Scio opera tua quia neque frigidus es neque calidus. Utinam frigidus esses aut calidus. Sed quia tepidus es nec frigidus nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo, quia dicis quod diues sum & nullius egeo, & nescis quia tu es miser & miserabilis, & pauper & cæcus & nudus. Suadeo tibi emere aurum ignitum & probatum, &c. (id est, charitatem orationibus.) Ego quos amo, arguo & castigo. Ecce sto ad ostium & pulso. Si quis aperuerit mihi ianuam, & audierit vocem meam, introibo ad illum & cenabo cum illo & ipse mecum. Qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo: sicut & ego vici & sedi cum patre meo in throno eius.

¶ Cap. 4.

EPI TO. EX APOC.

Quatuor animalia plena oculis ante & retro. Et animal primum simile leoni, &c. [Nota hic concordiam sancti apostoli cum beato Ezechiele propheta de descriptione figuræ quatuor euangelistarum.] Requiem non habebant die ac nocte dicentia. Sanctus, sanctus, sanctus, dominus deus omnipotens qui est & qui erat, & qui venturus est. Dignus es domine deus noster accipere honorem & gloriam & virtutem, quia tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam creata sunt.

¶ Cap. 5.

Ecce vicit leo de tribu iuda, radix David, accipere librum & soluere septem signacula eius. Dignus es domine accipere librum & soluere signacula eius, quoniam occisus es & redemisti nos deo in sanguine tuo, ex omni tribu, & lingua, & populo. Erat numerus angelorum milia milium dicentium. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem & diuinitatem & sapientiam & fortitudinem, & honorem & gloriam & benedictionem. Benedictio, honor, gloria & potestas sedent in throno & agno in sæcula sæculorum.

¶ Cap. 6.

Animæ interfectorum clamabant voce magna. Usquequo domine sanctus & verus non vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant in terra? Et dictum est illis ut quiescerent tempus adhuc modicum, donec compleatur numerus conseruorum eorum, & fratrum qui interficiendi sunt sicut & ipsi. Reges terræ, principes tribuni, diuites & fortes, absconderunt se in speluncis & petris montium, dicentes montibus & petris cadite super nos, & abscondite nos a facie sedentis super thronum, & ab ira agni.

¶ Cap. 7.

Salus deo nostro qui sedet super thronum & agno, &c. Benedictio & claritas, & sapientia & gratiarum actio, honor & virtus & fortitudo deo nostro, in sæcula sæculorum, Amen. Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna & lauerunt stolas suas in sanguine agni.

D. DIONY. A RICK CART.
Ideo sunt ante thronum dei, & seruiunt ei die ac nocte:
Non esurient neque sitient amplius, &c. Absterget deus
omnem lachrymam ab oculis eorum, &c.

¶ Cap. 8.

Stetit angelus ante altare habens thuribulum aureum
& data sunt ei incensamulta, ut daret de orationibus san-
ctorum super altare aureum, quod est ante thronum dei.
Et ascendit fumus incensorum de orationibus sancto-
rum de manu angeli coram deo.

Cap. 9.

Ascendit fumus putei abyssi, sicut fumus fornacis mag-
næ. In diebus illis querent homines mortem & non in-
uenient eam, et desiderabunt mori, et fugiet mors ab eis.

¶ Cap. 10.

Angelus leuauit manum ad cælum, & iurauit per uiuē-
tem in secula seculorum, quia tempus ultra non erit, sed con-
summabitur mysterium dei, sicut euangelizauit per ser-
uos suos prophetas.

Cap. 11.

Ciuitatem sanctam calcabunt mēsis quadraginta die-
bus (id est, tribus annis cum medio tempore antichri-
sti, scilicet ecclesiam Christi. Nota hic de antichristo
& sanctis Heliæ & Enoch. Quere totum in textu cum
expositione, quia concordat his quæ Daniel propheta
prædixit.) Dabo duobus testibus meis, & propheta
bunt diebus mille ducentis sexaginta amicti faccis:
Hi sunt duæ oliuæ & duo candelabra lucentia, in con-
spectu domini terræ stantes, &c. Cum finierint testi-
monium suum, bestia quæ ascendit de abyssu (id est, an-
tichristus) faciet aduersus illos bellum, & vincet eos &
occidet illos. Et iacebunt corpora eorum in platea ciuita-
tis ubi dominus eorum crucifixus est per tres dies et di-
midium, & non sinent ea poni in monumentis, &c.
Et post tres dies & dimidium, spiritus uitæ a deo intra-
uit eos, & steterunt supra pedes suos, & audierunt vo-
cem magnam de cælo dicentem. Ascendite huc. Et as-
cenderunt in cælum in nube, &c. **¶** Istud exponitur de
interfectione Heliæ & Enoch, & resurrectione eorum. **¶**

EPITO. EX APOCALY.

Gratias agimus tibi domine deus omnipotens qui es & qui eras qui accepisti virtutem tuam magnam & regnasti.

¶ Cap. 12.

Signum magnum apparuit in caelo. Mulier amicta sole, & luna sub pedibus eius, et in capite eius corona stellarum duodecim, &c. ¶ De militante ecclesia dicitur secundum literam, tamen de sancta Maria trassumit. ¶ Factum est praelium in caelo. Michael & angeli eius praeliabantur cum dracone, &c. Proiectus est draco ille magnus serpens antiquus qui seducit vntuersum orbem. Nunc facta est salus & virtus, & regnum dei nostri et potestas Christi eius, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, &c. Descendit diabolus habens iram magnam, sciens quia modicum tempus habet.

¶ Hoc tempore Antichristi erit. ¶

¶ Cap. 13.

Vidi de mari bestiam ascendentem, habentem capita septem et cornua decem (id est, antichristum.) Datum est ei (scilicet antichristo) os loquens magna et blasphemias, et data est illi potestas facere menses quadringenta duos. (quia tam diu regnabit antichristus.) Plaga mortis eius curata est, &c. (quia finget se a morte surgere.) Datum est illi bellum facere cum sanctis et vincere eos (scilicet christianos.) ¶ Istud capitulum pulchre exponit Beda de Antichristo. Nota et quere. ¶ Adorauerunt eum (scilicet antichristum) omnes qui habitant terram quorum non sunt nomina scripta in libro vitae & agni qui occisus est ab origine mundi. Habebat cornua duo similia agni (scilicet antichristus) et fecit signa magna ut etiam ignem faceret de caelo descendere in conspectu hominum, et seducit habitantes in terra, propter signa quae data sunt illi facere, &c. & faciet omnes habere caracterem bestiae, &c.

¶ Cap. 14.

Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines enim sunt, hi sequuntur agnum quocumque ierit. &c. Timete dominum et date illi honorem, & adorate eum qui fecit caelum et terram, mare & fontes aquarum.

D. DIONYS. A. RICK. CAR.
rum & omnia quæ in eis sunt. Cruciabitur iniquus igne & sulphure in conspectu angelorum sanctorum & agni. Et fumus tormentorum eius ascendet in sæcula sæculorum, & requiem non habebit die ac nocte. Beati mortui qui in domino moriuntur. A modo iam dicit spiritus & requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum sequuntur illos.

¶ Cap. 15.

Magna & mirabilia sunt opera tua domine deus omnipotens. Iustæ & veræ sunt viæ tuæ rex sanctorum. Quis non timebit te & magnificabit nomen tuum, quia solus pius es. Etiam domine deus omnipotens, iustæ & vera iudicia tua.

¶ Cap. 16.

Blasphemauerunt nomen dei, & non egerunt penitentiam ut darent illi gloriam, & commanducauerunt linguas suas pro dolore, & blasphemauerunt deum cæli pro doloribus & vulneribus suis, & non egerunt penitentiam ex operibus suis. ¶ Nota in isto capitulo de antichristo, de .10. cornibus, &c. in Beda. ¶

¶ Cap. 17.

Sunt spiritus dæmoniorum facientes signa.

¶ Cap. 18.

Agnus dominus dominorum est, & rex regum. Quantum glorificauit se & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum & luctum. Exultate cæli, & sancti apostoli & prophetæ, quoniam iudicauit deus iudicium vestrum.

¶ Cap. 19.

Laus & virtus & gloria deo nostro, quia veræ & iustæ iudicia eius sunt. alleluia. Laudem dicite deo nostro omnes serui eius, & qui timetis eum pusilli & magni. Regnauit dominus deus noster omnipotens. Gaudeamus & exultemus et demus gloriam ei. Quia venerunt nuptiæ agni, et uxor eius preparauit se. Byssinum, iustificationes sunt sanctorum. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Conseruus tuus sum & fratrum tuorum. Deum adora. Testimonium Iesu, est spiritus prophetiæ.

EPITOME EX APOC.

Habet in vestimento & in scemore suo scriptum, rex regum & dominus dominantium.

¶ Cap. 20.

Regnauerunt cum Christo mille annis, &c. (Quære expositionem huius passus.) Hæc est resurrectio prima. &c. Cum consummati fuerint mille anni, soluetur satanas de carcere suo, et exhibit et seducet gentes quæ sunt super quatuor angulos terræ Gog et magog, et congregabit eos in prælium. &c. (Nota de antichristo in textu et glosa. De Gog & Magog concordat cum Ezechiele propheta.) Libri aperti sunt, & liber vitæ apertus est, & iudicati sunt mortui ex his quæ scripta erant in libris. Qui non est inuentus in libro vitæ scriptus, missus est in stagnum ignis.

¶ Cap. 21.

Vidi cælum nouum & terram nouam. Primum enim cælum & prima terra abiit, et mare iam non est. Ecce tabernaculum dei cum hominibus, et habitabit cum eis, et ipsi populus eius erunt, et ipse deus cum eis, erit eorum deus. Dixit qui sedebat in throno. Ecce noua facio omnia. Hæc verba fidelissima et vera sunt. Ego sum alpha et Omega, initium et finis. Ego sitienti dabo de fonte aquæ vitæ gratis. Qui vicerit possidebit hæc. Et ero illi deus, et ipse erit mihi filius. Timidis autem et incredulis et execratis et omnibus mendacibus, pars illorum erit in stagno ardenti et igni et sulphure quod est mors secunda. Templum non vidi in ea (scilicet ciuitate sancta Hierusalem quæ est vxor agni.) Dominus enim deus omnipotens templum illius est et agnus. [Nota in isto capitulo concordiam sancti Ioannis cum Ezechiele propheta in descriptione ciuitatis et templi.] Et ciuitas non eget sole neque luna. Nam claritas dei illuminabit eam, et lucerna eius est agnus. Non intrabit in illam aliquid coinquinatum, nisi qui scripti sunt in libro vitæ agni.

D. DIONY. A R I C K. C A R.

¶ Cap. 22.

Serui dei seruent illi, et videbunt faciem eius, et nomen eius in frontibus ipsorum, et regnabunt in sæcula sæculorum. Beatus qui custodit verba prophetiæ libri huius. Qui in sordibus est sordescat adhuc, et qui nocet noceat adhuc. Et qui iustus est iustificetur adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc. Ecce venio cito, & merces mea mecum est, reddere unicuique secundum opera sua. Ego sum alpha & omega, primus & nouissimus, principium & finis. Beati qui lauant stolas suas, ut sint potestas eorum in ligno vitæ, &c. Ego Iesus misi angelum meum. Ego sum radix et gens David, stella splendida et matutina. Qui sitit veniat, et qui vult accipiat aquam vitæ gratis. Veni cito. Veni domine Iesu. Gratia domini nostri Iesu Christi cum omnibus vobis, Amen.

FINIS PRIMAE PARTIS
EPITOMES.